

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

28 mei 2008

ONTWERP VAN DECREET

**houdende instemming met het verdrag nr. 155
betreffende arbeidsveiligheid, gezondheid en het werkmilieu,
aangenomen door de Internationale Arbeidsconferentie
tijdens haar zeventenzestigste zitting in Genève op 22 juni 1981**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden,
Internationale Samenwerking en Toerisme
uitgebracht door de heer Roland Van Gothem**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Karim Van Overmeire.

Vaste leden:

de heren Stefaan Sintobin, Roland Van Goethem, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, John Vrancken;

de dames Sabine Poleyn, Miet Smet, de heren Luc Van den Brande, Johan Verstreken;

de heer Marnic De Meulemeester, de dames Stern Demeulenaere, Anne Marie Hoebeke;

de heren Gilbert Bossuyt, Jan Roegiers, mevrouw Anissa Temsamani.

Plaatsvervangers:

de dames Agnes Bruyninckx, Hilde De Lobel, de heer Werner Marginet, mevrouw Marie-Rose Morel, de heer Christian Verougstraete;

de heer Ludwig Caluwé, mevrouw Cindy Franssen, de heer Koen Van den Heuvel, mevrouw Monica Van Kerrebroeck;

de heren Louis Bril, Patrick De Klerck, Marc van den Abeelen;

de heren Bart Caron, Kurt De Loor, Jacky Maes.

Toegevoegde leden:

de heer Jan Loones;

de heer Eloi Glorieux.

Zie:

1545 (2007-2008)

– Nr. 1: Ontwerp van decreet

Zie ook:

1544 (2007-2008)

– Nr. 1: Ontwerp van decreet

– Nr. 2: Verslag

1546 (2007-2008)

– Nr. 1: Ontwerp van decreet

– Nr. 2: Verslag

INHOUD

	Blz.
I. Inleidende uiteenzetting door de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	4
II. Algemene bespreking	5
III. Stemmingen	6
1. Artikelsgewijze stemming.....	6
2. Stemming over het geheel	6

DAMES EN HEREN,

In de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme lag op datum van dinsdag 29 april 2008 het instemmingsdecreet voor bij het verdrag nr. 155 betreffende arbeidsveiligheid, gezondheid en het werkmilieu, zoals op 22 juni 1981 aangenomen in het kader van de Internationale Arbeidsorganisatie. Het ontwerp van decreet werd aangenomen bij unanimititeit.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE HEER STEVEN VANACKERE, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKS-GEZONDHEID EN GEZIN

Minister *Steven Vanackere* vangt zijn uiteenzetting aan met de constatacie dat het tweede vandaag ter instemming aan het Vlaams Parlement voorgelegde verdrag insgelijks al relatief oud is, het dateert immers reeds van 1981. Ter zake acht hij enige uitleg dan ook gepast.

Vooreerst wenst de minister echt nog even kort de gevolgde procedure in herinnering te brengen. Bij dit soort van verdragen dient, in de Belgische federale context, eerst en vooral het gemengde karakter van het verdrag te worden vastgesteld door de Werkgroep Gemengde Verdragen. Zulks is in dit concrete geval gebeurd op 21 juni 2000. De procedure op het niveau van de gemeenschappen (die in casu bevoegd zijn, naast de federale overheid) veronderstelt insgelijks het inwinnen van de nodige adviezen bij, onder andere, de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en de afdeling Wetgeving van de Raad van State (die laatste had overigens geen opmerkingen). Daarvoor had de Vlaamse Regering, op 13 juli 2007, haar principiële goedkeuring gehecht aan het betreffende voorontwerp van decreet. Definitieve goedkeuring van het ontwerp van instemmingsdecreet gebeurde dan op 14 december 2007.

Na goedkeuring door het Vlaams Parlement moet dit decreet – net zoals alle andere decreten – bekrachtigd en afgekondigd worden door de Vlaamse Regering. Publicatie in het Belgische Staatsblad is dan de logische volgende stap. Dienaangaande wijst de minister er nadrukkelijk op dat daarna, als laatste stap in de hele procedure, de internationale ratificatie van het verdrag volgt. Wat dat laatste betreft wil de minister, gelet op het feit dat het gaat om een verdrag met een gemengd karakter, geen onduidelijkheid laten bestaan over het feit dat het internationaalrechtelijk vereist is dat de ratificatie gebeurt door de aspirant-verdragspartij, in casu de lidstaat België. Hier moet dus een onderscheid worden gemaakt met de

bekrachtiging van de verdragen, waarvoor de Vlaamse Regering samen met de andere constitutionele delen van de federatie eigenstandig bevoegd en gemachtigd is. Overeenkomstig het ter zake geldende samenwerkingsakkoord tussen de gemeenschappen, de gewesten en de federale overheid inzake het sluiten van gemengde verdragen, is het in deze dus echter de Koning die dit verdrag finaal ratificeert.

In institutioneel opzicht, is dit verdrag tot stand gekomen in de werkingssfeer van de Internationale Arbeidsorganisatie. Deze instelling bestaat dra 90 jaar (eerst in het kader van de Volkenbond en daarna in het kader van de Verenigde Naties) en heeft als heel specifiek kenmerk dat de delegaties van alle lidstaten een driedelige samenstelling kennen; werknemers, werkgevers en de overheid. Dit is een unieke formule die men nergens anders terugvindt in een internationale organisatie. De belangrijkste activiteit van de IAO bestaat in het vastleggen van internationale arbeidsnormen, die worden neergeschreven in internationale conventies. Dienaangaande preciseerd de minister dat België, eind 2007, in totaal reeds een 95 van die IAO-conventies geratificeerd heeft.

Met de goedkeuring en ratificatie van de voorliggende conventie wordt echter niets meer gewijzigd aan de binnen onze interne rechtsorde reeds bestaande regelingen. Alle elementen eruit zijn, voorafgaandelijk aan de ratificatie, immers sowieso reeds ingeschreven en uitwerkt in onze interne rechtsorde. In dat opzicht impliceert de, onmiskenbaar, laattijdige voorlegging aan het parlement dus geenszins dat er waardevolle tijd verloren zou zijn gegaan. Wel integendeel, bijna. De ratificatie heeft hier in wezen een hoog formalistisch gehalte, dat erin bestaat dat we een aantal intern (Vlaams zowel als federaal) reeds gerealiseerde aangelegenheden nu ook verdragsrechtelijk verankeren en verdragsrechtelijk bindend verklaren. Met andere woorden, wat we intern reeds volledig gefinaliseerd hebben, gaan we nu ook als internationaal engagement aanduiden. In die zin kan er hier nog wel een internationale signaalfunctie van uitgaan en wordt er impliciet – precies doordat men de zaak internationaal juridisch verankert – ook gesteld dat men zeker niet zinnens is om terug te komen op een aantal zaken. Maar in de praktijk verandert er op het veld – in Vlaanderen (en in België) – dus niets.

In inhoudelijk opzicht beoogt IAO-verdrag nr. 155 van 1981 betreffende arbeidsveiligheid, gezondheid en het werkmilieu geen specifieke risico's of technische voorschriften, maar wel een algemene aanpak voor de gehele arbeidswereld van deze materies. Ook hier gaat het over een gemengd verdrag. Het gaat immers over het voorkomen van ongevallen en schade aan de gezondheid (wat een gemeenschapsbevoegdheid is) en daarnaast ook over maatregelen om arbeidsveiligheid en gezondheid op te nemen in

onderwijs- en opleidingsprogramma's op alle niveaus (dus eveneens een gemeenschapsbevoegdheid).

De minister komt dan tot de verklaring voor het aanzienlijke tijdsverloop dat nodig is geweest om deze verdragsprocedure af te ronden. In essentie zijn daarvoor drie redenen te geven. Een eerste reden is te vinden op het federale niveau. De nationale, en later de federale overheid, heeft immers jarenlang gekozen voor een strategie waarbij eerst het intern recht volledig in overeenstemming werd gebracht met de IAO-verdragen alvorens deze ook te ratificeren. Men heeft dus eerst het interne huishouden op orde willen zetten alvorens tot de internationale ratificatie over te gaan.

Een tweede reden voor deze timing heeft te maken met een bevoegdheidsconflict dat gewoed heeft tussen de Europese Gemeenschap – na de Europese Akte van 1987 – en de lidstaten op het gebied van gezondheid en veiligheid van werknemers. Dit conflict is uitgevochten voor het Europees Hof van Justitie, waardoor de ratificatieprocedure voor een hele reeks van IAO-verdragen jarenlang geblokkeerd is geweest.

En ten slotte is het ook nog zo dat binnen de federale logica, de nog niet door België geratificeerde verdragen, na de verdere defederalisering, eerst getoetst dienden te worden aan de nieuwe bevoegdheidsverdeling. De Werkgroep Gemengde Verdragen van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB), heeft hieraan gewerkt van 1997 tot 2000. Het vaststellen van het gemengd karakter van de voorliggende verdragen is voor elk van die verdragen pas tussen gekomen in het jaar 2000. Vanaf dat ogenblik werden de nodige verdere stappen gezet. Dienaangaande wijst minister Steven Vanackere erop dat de drie verdragen reeds veertien dagen na zijn aantreden geagendeerd werden op de Vlaamse Regering voor principiële goedkeuring. Daarna is alles ook verder snel verlopen, aangezien we vandaag reeds in de gelegenheid zijn om deze internationale verplichtingen aan te gaan.

Voor wat de stand van zaken in de andere parlementen betreft, kan de minister nog meedelen dat IAO-verdrag nr. 155 federaal en door de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie reeds is goedgekeurd en bekrachtigd.

II. ALGEMENE BESPREKING

De heer *Luk Van Nieuwenhuysen* constateert dat één van de redenen voor de vertraging in deze verdragsluitingsprocedure erin gelegen is dat men er, op federaal niveau, voor geopteerd heeft om eerst internrechtelijk de zaak in orde te brengen vooraleer zich ook eenduidig internationaal te gaan engageren.

Dienaangaande had hij graag vernomen of zulks een specifiek Belgische wijze van werken is, dan wel of deze techniek ook door andere lidstaten van de IAO gehanteerd wordt.

Daarbij aansluitend vraagt de heer *Karim Van Overmeire* waarin nu precies het voordeel van die werkwijze bestaat. Een snelle ratificatie kan desgevallend toch ook gevolgd worden door een snelle omzetting in intern recht. Of is er desgevallend een sanctiemechanisme voorzien ingeval de internationaal aangegane verplichting niet snel genoeg wordt omgezet in intern recht?

In zijn antwoord benadrukt de *minister* dat het hier om een strategische politieke keuze gaat, die werd gemaakt door de nationale, later de federale, overheid. Dientengevolge komt het hem, als Vlaams minister, rechtens niet echt toe om hiervoor een verklaring, laat staan een verantwoording te geven. Maar afgezien daarvan komt het hem voor dat deze manier van optreden inderdaad is ingegeven door een zekere vrees – in hoofde van de Belgische overheid – voor laattijdige omzetting in intern recht van internationale verplichtingen. Zoals de heer *Van Overmeire* reeds vermoedde impliceert de ratificatie van een verdrag immers wel degelijk de verplichting voor de verdragsluitende partijen om de aangegane engagementen op een diligente manier en soms zelfs binnen een bepaalde termijn om te zetten in interne regelgeving. In internationaal diplomatiek opzicht, is het daarom vaak handiger om eerst het eigen huis op orde te zetten, kwestie van niet geconfronteerd te worden met internationale verwijten. Hoewel – bij ontstentenis van cijfergegevens – niet geheel zeker van een en ander, vermoedt de minister dat dit een werkwijze is die wel door meer staten gevolgd wordt. Geen enkel land vindt publieke internationale ingebrekestellingen immers prettig.

Anderzijds is het, specifiek voor de Belgische context, wel zo dat een deel van de vertraging mee is voortgevloeid uit de defederalisering die we hebben meegemaakt. Dit heeft immers geleid tot een enigszins meer complexe bevoegdheidsverdeling, die het noodzakelijk maakte om opnieuw eenduidig af te bakenen wie moest instaan voor welke materie. De lange duur van het ratificatieproces vloeit dus voort uit de combinatie van twee elkaar in de tijd opvolgende fenomenen. Eerst was er de noodzaak om een en ander degelijk internrechtelijke te verankeren en daarna drong zich, ten gevolge van de voortschrijdende defederalisering, de noodzaak op om exact te bepalen waar nu precies de bevoegdheden lagen binnen de Belgische constitutionele constructie. Beide fenomenen hebben elk op zich ettelijke jaren in beslag genomen.

De heer *Johan Verstreken* verklaart begrip te kunnen

opbrengen voor de factoren die geleid hebben tot deze langdurige ratificatieprocedure, maar is toch tevreden dat deze kwestie, voor wat Vlaanderen betreft, nu eindelijk kan afgerond worden.

III. STEMMINGEN

1. Artikelsgewijze stemming

Artikel 1

Ter stemming gelegd, wordt het eerste artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimititeit van acht stemmen.

Artikel 2

Ter stemming gelegd, wordt daarna ook het tweede artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimititeit van acht stemmen.

2. Stemming over het geheel

In zijn geheel ter stemming gelegd, wordt het ontwerp van decreet houdende instemming met het verdrag nr. 155 betreffende arbeidsveiligheid, gezondheid en het arbeidsmilieu, aangenomen door de Internationale Arbeidsconferentie tijdens haar zeventenzestigste zitting in Genève op 22 juni 1981, tenslotte eveneens aangenomen bij unanimititeit van acht stemmen.

De verslaggever,

Roland
VAN GOETHEM

De voorzitter,

Karim
VAN OVERMEIRE
